

Acțiune în instanță împotriva restricționării participării la slujbe prin Ordonanța militară nr. 2/2020

Doamnă Președinte,

Subsemnatul, Chirilă Gh. Mihai-Silviu, fiul lui Gheorghe și al Mariei, identificat cu carte de identitate CI, seria..., nr..., domiciliat în strada... localitatea..., Comuna..., Județul Neamț, email..., telefon..., absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă Iași, doctorand în teologie ortodoxă, de profesie traducător liber profesionist de carte, îl chem în judecată pe domnul Marcel Ioan Vela, Ministrul Afacerilor Interne, pentru ca, pe cale urgentă (eventual prin ordonanță președințială), **să dispuneți anularea parțială a Ordonanței militare nr. 2/2020**, sub următorul aspect:

- anularea, în alin. 2 al art. 2 al Ordonanței militare nr. 1/2020, din formularea “Se pot oficia slujbe în lăcașurile de cult de către slujitorii bisericești/religioși, fără accesul publicului, slujbele putând fi transmise în mass-media sau online” a expresiei “**de către slujitorii bisericești/religioși, fără accesul publicului, slujbele putând fi transmise în mass-media sau online**” (nu am nicio obiecție dacă MAI introduce în locul acestei expresii precizări pertinente legate de norme de prevenție, altele decât împărtășirea cu lingurițe de unică folosință, dezinfectarea icoanelor, restricționarea arbitrară a numărului de credincioși etc.; s-ar putea introduce o recomandare ca cei ce sunt bolnavi sau purtători ai virusului să se abțină de la a participa la slujbe, sub sancțiunea impusă de stat, sau alte precizări care să ajute la prevenția virusului, **dar să nu împieteze dreptul credinciosului de a participa la slujbe**);
- anularea, în alin. 3, al art. 3 al Ordonanței militare nr. 1/2020, din formularea “Se pot oficia acte liturgice/religioase cu caracter privat (botez, cununii, înmormântări), la care pot participa maximum 8 persoane, precum și împărtășirea credincioșilor bolnavi la spital sau la

domiciliul acestora” a expresiei “**la care pot participa maximum 8 persoane**”,

alineate introduse prin art. 9, alin. 1, pct. 1 al Ordonanței militare nr. 2/2020 privind măsuri de prevenire a răspândirii COVID-19.

Motive:

Prin Decretul prezidențial nr. 195/2020 s-a instituit stare de urgență pe teritoriul României, în conformitate cu articolul 53 al Constituției României, care permite acest lucru, în măsura în care **este proporțională cu situația** care a determinat-o, **nu este discriminatorie și nu aduce atingere existenței dreptului sau libertății respective.**

Prin decret, s-au restrâns următoarele drepturi: dreptul la libera circulație; dreptul la viață intimă, familială și privată; inviolabilitatea domiciliului; dreptul la învățătură; libertatea întrunirilor; dreptul de proprietate privată; dreptul la grevă; libertatea economică, **însă nu s-a restrâns și exprimarea publică a libertății de conștiință, garantată de art. 29 Constituție, ceea ce, în opinia mea, face ca dispozițiile contestate de mine să nu aibă bază legală în Decretul prezidențial.**

În modificarea adusă art. 2 al Ordonanței militare nr. 1/2020, prin art. 9, alin. 1, pct. 1 al Ordonanței militare nr. 2/2020 se introduc două alineate noi prin care se reglementează modul în care se vor desfășura slujbele religioase pe perioada stării de urgență.

Aspectul pozitiv al acestor două alineate introduse este acela că **explică mai clar dispoziția din art. 2 al Ordonanței militare nr. 1/2020, arătând că aceasta nu se referă la slujbele religioase, atunci când vorbește despre interzicerea adunărilor publice cu caracter religios: simpozioane, conferințe, pelerinaje, procesiuni etc.**

Aspectul negativ este acela că reglementează modul în care se vor desfășura slujbele religioase într-o manieră care, în opinia noastră, **este disproportională cu situația** răspândirii COVID-19, **este discriminatorie și aduce o gravă**

atingere existenței înseși a libertății de conștiință religioasă și a exercitării acesteia publice.

Mai precis, cele două alineate prevăd că slujbele religioase se pot desfășura de către preoți însă fără participarea publicului, adică a credincioșilor, iar servicii religioase precum nunți, botezuri, cununii se pot desfășura cu prezența a cel mult 8 participanți.

Cu privire la dispozițiile celor două alineate, precizăm următoarele:

1. În conformitate cu doctrina canonică ortodoxă, liturghia duminicală sau din sărbători **nu se poate săvârși fără prezența poporului credincios**[1], preotului fiindu-i interzis să săvârșească liturghie fără popor, pe motivul că liturghia (termenul înseamnă “lucrare publică”) este un act de comuniune religioasă, în care preotul săvârșește serviciul religios pentru popor, nu în nume și folos personal. **Obligarea poporului credincios** (numit în ordonanță “public”) **să rămână acasă, în timp ce preotul slujește liturghia, golește de sens actul liturgic în sine și reprezintă o ingerință nepermisă a statului în rânduiala liturgică a Bisericii Ortodoxe, în condițiile în care acesta este ținut de către art. 29 (3 și 5) din Constituție și de art. 9 (1) din Legea 489/2006 a cultelor să fie neutru față de orice credință religioasă.** Întrunit într-o ședință de urgență, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Georgiene a considerat cerința suprimării slujbelor ca fiind “inovație în cult”[2], “modificare a ritualului”, ceea ce, translatat în limbaj juridic constituțional și aplicat la situația celor două aliniate ale ordonanței militare, **înseamnă o atingere gravă adusă înseși existenței libertății de conștiință religioasă a credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române.** O atitudine similară Bisericii Georgiene au avut și conducătorii Bisericii Ortodoxe Ruse, care au anunțat că “nu vom închide biserici, nici nu vom elimina slujbele”[3].
2. Excluderea de la slujbe a unei categorii de membri ai Bisericii (credincioșii, numiți impropriu în ordonanță “public”), dar acceptarea altor categorii (preoți și ierarhi) **crează premisele unei discriminări** contrare art. 16 al Constituției, dar și prevederilor art. 53 (2) din Constituție, **care impune nediscriminarea drept criteriu de legalitate a oricărei măsuri de restrângere a drepturilor și libertăților pe durata stării de urgență.** Această discriminare se poate

rezolva numai în sensul pozitiv al admiterii credincioșilor la slujbe, nicidecum prin interzicerea cu totul a slujbelor, pentru a-i priva și pe clerici de acestea.

3. Dispoziția potrivit căreia slujbele pot fi ținute de către preot și urmărite pe calculator sau pe media sociale de către credincioși **ignoră faptul că liturghia bisericească este o lucrare sacramentală harică**, ce presupune o prezență fizică și spirituală efectivă și activă a credinciosului, putând fi comparată cu categoria actelor juridice solemne, în care nu poate să lipsească vreuna dintre părți. Prevederea Ordonanței militare nr. 2/2020 tratează, în mod inadmisibil, slujbele bisericești ca pe evenimente sociale ordinare, care pot fi urmărite pe media online, lucru deosebit de grav din punct de vedere bisericesc.
4. Dispoziția care impune un număr de 8 persoane la servicii religioase precum nunți, botezuri, cununii este una arbitrară, fără a exista vreun studiu științific serios care să demonstreze că prezența a 8 persoane asigură garanția nerăspândirii virusului. În plus, dispoziția **este discriminatorie**, deoarece nu ține seama de faptul că evenimente precum înmormântările ar putea aduna la căpătâiul celui decedat mai multe rude directe decât numărul prevăzut prin lege. În atare situație, cine și cum decide care dintre fii, nepoți, soți, părinți participă la acest eveniment irepetabil, încărcat de o mare emoție sufletească?
5. Dispozițiile din ordonanța militară pe care le contestăm vizează viața bisericească (și) a comunității ortodoxe în cea mai importantă perioadă din anul bisericesc și din viața spirituală a ortodocșilor: Postul Sfintelor Paști și, mai ales, Învierea Domnului. Interdicția aplicată creștinilor de a veni în noaptea de Înviere la biserică, care e, simbolic, mormântul gol al Mântuitorului, face ca preoții slujitori să nu transmită mesajul Învierii nimănui, iar Învierea însăși să nu se adreseze nimănui, ceea ce este inadmisibil. Pe parcursul istoriei poporului român, s-au consemnat mai multe situații de epidemii de holeră, ciumă sau alte boli puternic contagioase, **dar nicăieri în istorie nu există consemnată o măsură de întrerupere a slujbelor bisericești în perioada Paștilor**. Ordonanța militară nr. 2/2020 vrea a inaugura o tristă premieră în viața religioasă românească, ceea ce este **o atingere a existenței libertății de conștiință religioasă**. Pe parcursul istoriei bimilenare a Bisericii Ortodoxe au existat doar două state care au îndrăznit să interzică slujbele bisericești: statul roman, prin celebrul decret *Non licet esse vos*, și statul

comunist, prin doctrina ateistă. În ambele situații, poporul credincios, **când a fost pus în situația de a alege între chemarea lui Dumnezeu și legea statului, a ales chemarea lui Dumnezeu.** Statul care îl pune pe credincios în fața acestei alegeri săvârșește un act de grav abuz și are un mare deficit de toleranță democratică.

6. Discursul public al autorităților ne lasă să credem că este aproape sigură o prelungire a stării de urgență dincolo de zilele de Paști, cu efecte catastrofale la nivelul conștiinței religioase a credincioșilor ortodocși (poate și ai altor culte). **Cine are dreptul să lipsească o națiune întreagă de servicii religioase pe o durată care ar putea dura luni întregi, care s-ar putea repeta, din relatările medicilor care conduc această operațiune la nivel național, în toamna anului viitor, pe o altă perioadă nedeterminată?**
7. Măsurile luate de MAI prin această ordonanță **atacă direct existența libertății de expresie religioasă**, prin faptul că introduc în mentalul colectiv al credincioșilor ortodocși idei contrare doctrinei ortodoxe: ideea că Biserica, Casa lui Dumnezeu, ar putea fi un loc de contaminare cu COVID-19, când de milenii se știe că Biserica este un spital în care puterea lui Dumnezeu vindecă astfel de molime; introduc ideea că pentru a te vindeca de această epidemie nu ai nevoie de Dumnezeu, El Însuși “izolat la domiciliu” de către ordonanțele MAI; **îi despart pe credincioșii ortodocși de Dumnezeu și de sprijinul spiritual al Bisericii Ortodoxe, lăsându-i pradă singurătății, deznădejzii, fricii de moarte și propagandei alarmiste a media, în condițiile în care credincioșii ortodocși în astfel de momente aleargă mai mult decât oricând la ajutorul lui Dumnezeu și au nevoie de ajutorul Acestuia;** introduc ideea că Sfintele Icoane ar avea nevoie de dezinfectie, deși credincioșii ortodocși știu de milenii că ele sunt “dezinfectate” de lucrarea Duhului Sfânt în ele; introduc ideea că împărtășirea de la același Potir ar putea fi sursă de infectare, în ciuda faptului că această Împărtășire se practică frecvent în capelele spitalelor de boli infecțioase (Spitalul TBC Bisericieni, Neamț etc.), iar a afirma că Trupul și Sângele lui Hristos sunt vehicule ale bolii este o blasfemie. Toate aceste idei cultivă necredința, blasfemia și delăsarea religioasă, **punând în discuție însăși existența libertății de conștiință religioasă.**
8. Măsurile pot fi atentate la adresa fizică și, mai ales, psihică a credincioșilor, lipsiți de ajutorul Bisericii pe o perioadă atât de lungă și de

importantă în viața liturgică cum este perioada Paștilor. Canoanele bisericești prevăd sancționarea credincioșilor care nu participă la trei slujbe ale liturghiei consecutive, arătând prin aceasta importanța participării fizice la slujbe. **Decizia de a participa sau nu trebuie să aparțină invariabil credinciosului, nicidecum statului.**

9. Dispozițiile contestate sunt **disproporționate cu gravitatea situației** și cu previzionarea acesteia, în condițiile în care statul român a luat deja măsura înăspririi pedepselor pentru cei ce săvârșesc fapta penală de răspândire a bolii și pentru cei ce părăsesc carantina, **ceea ce ar trebui să fie suficient pentru ca la biserică în această perioadă să vină cei ce nu au nicio problemă medicală cu COVID-19, neexpunându-se sancțiunilor aspre ale legii penale.** România este închisă practic de trei săptămâni, timp în care statul ar fi trebuit să aibă deja un control asupra circulației celor care au fost infestați în străinătate sau a celor care refuză să se conformeze măsurilor de prevenție, **în așa fel încât să nu trebuiască să închidă accesul la biserică al credincioșilor care sunt sănătoși.**
10. Există mărturii ale unor medici reputați care au afirmat public că doresc să participe la slujbele bisericești în noaptea de Paști[4], perfect conștienți de riscurile pe care și le asumă, știind că prin această participare nu pun în pericol nici sănătatea publică, nici sănătatea personală. Într-o luare publică de atitudine, profesorul universitar Vasile Astărăstoiaie, medic legist, fost președinte al Colegiului Medicilor din România, fost rector al Universității de Medicină Iași a numit deciziile guvernanților de suprimare a cultului bisericesc “măsuri aberante”. O poziție similară a avut medicul Mircea Pușcașu, din Suceava, care a afirmat că va merge cu toate riscurile legale duminica la biserică[5]. În mediul online deja s-a lansat o petiție, numită *Nu ne interziceți Sfânta Liturghie*, semnată până acum de peste 3590 de oameni[6].
11. Există deja în teritoriu relatări referitoare la abuzuri grave săvârșite în aplicarea celor două ordonanțe cu privire la slujbele religioase. Astfel, într-un raport înaintat IPJ Iași, un agent rural[7] relatează că, autosesizându-se, a descins într-o biserică în care se rugau 50 de credincioși, **a întrerupt slujba bisericească, a evacuat poporul credincios și a amendat preotul.** Aceste gesturi, care amintesc de teroarea bolșevică a anilor 1950, **insultă brutal sentimentele religioase ale oricărui creștin ortodox din lume, constituindu-se și**

în fapta penală prevăzută de art. 381 Noul Cod Penal referitor la împiedicarea exercitării libertății religioase. Art. 27 al OUG 1/1999 prevede ca sancțiuni contravenției pentru cei ce nu respectă dispozițiile ordonanțelor militare, nici într-un caz nu abrogă dispoziția art. 381 NCP, nici nu dispune întreruperea unei slujbe în desfășurare sau evacuarea poporului participant la slujbe. Dintr-o altă relatare de presă aflăm că în județul Gorj[8] polițiștii au intrat în biserici, au numărat în timpul slujbei credincioșii, au chestionat preotul dacă a igienizat icoanele, au întrerupt slujbele. Există relatări de presă în care împărtășirea credincioșilor cu aceeași linguriță este prezentată într-o manieră negativă, aproape ca o faptă reprobabilă, în condițiile în care credința în prezența reală a lui Hristos în Euharistie exclude posibilitatea ca cineva să se îmbolnăvească atunci când ia Trupul și Sângele lui Hristos. Ideea că așa ceva s-ar putea întâmpla este o blasfemie la adresa Euharistiei, lucru inadmisibil[9]. **Toate aceste abuzuri grave creează premisele unei tensiuni religioase, determinând o puternică reacție emoțională de tulburare din partea credincioșilor din întreaga țară, care nu va putea fi stinsă ușor din memoria colectivă doar de încheierea perioadei de stare de urgență și de reluarea exercițiului normal al drepturilor și libertăților cetățenești.**

În drept,

Actul pe care îl contest nu respectă principiile tehnicii legislative, în sensul că excede prevederilor Decretului prezidențial nr. 195/2020, în baza căruia a fost emisă ordonanța.

Cererea este întemeiată pe dispozițiile:

- Articolul 8 din Legea 554/2004.
- Potrivit actelor normative care reglementează luarea măsurii stării de urgență, prevederile se aplică în consonanță cu prevederile art. 53 din Constituție.
- Articolul 53 (2) din Constituția României: **“Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică.**

Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății”.

- Decretul prezidențial nr. 195/2020 care **nu include între drepturile restrânse dreptul la liberă conștiință și exprimare a credinței religioase**, prevăzut de art. 29 din Constituție.
- Articolul 29 din Constituție care prevede libertatea conștiinței.
- Articolul 581 Noul Cod de Procedură Civilă, referitor la procedura de urgență a ordonanței președințiale.

Precizez că prezenta acțiune se întemeiază pe apărarea drepturilor și libertăților individuale, în sensul că eventuala opinie contrară a conducerii cultului față de aspectele contestate nu prezintă relevanță, întrucât drepturile și libertățile au un caracter personal, iar în această cauză ele au fost încălcate, în opinia mea, credincioșilor, nu conducerii cultului.

În dovedire:

- Înscrișuri (atașez Opis), pe care vă rog să le listați în două exemplare;
- Interogatoriul pârâtului, pe care vă rog să i-l comunicați pentru a putea transmite răspunsul în scris;
- Martori. Mă angajez să îi aduc personal la audieri, dacă condițiile legale o vor permite.

23.03.2020

Mihai-Silviu Chirilă

Doamnei Președinte al Curții de Apel Bacău

Note:

[1] Ideea este sintetizată de cel mai mare canonist al Bisericii Ortodoxe Române, Arhid. Prof. Dr. Ioan N. Floca, în manualul de drept canonic ortodox referențial pentru tot învățământul teologic românesc: “Pentru a exprima într-un mod cât mai grăitor și mai frecvent participarea laicilor la exercitarea puterii sfințitoare, **s-a adoptat rânduiala rămasă tradițională de a nu se săvârși Sfânta Liturghie decât în prezența credincioșilor. De altfel, ea nici nu ar avea rost doar pentru clerici, nereprezentând o formă de închinare individuală sau destinată unei categorii din membrii Bisericii, ci o formă de închinare obștească, săvârșită prin prezența și conlucrarea tuturor, mai precis prin prezența și conlucrarea celor două elemente constitutive esențiale ale Bisericii, care sunt clerul și laicii**”; Arhid. Prof. Dr. Ioan N. Floca, *Drept canonic ortodox*, legislație și administrație bisericească, vol. I, EIBMBOR, București, 1990, p. 260.

[2] <https://www.ekhokavkaza.com/a/30499968.html>.

[3]

<https://www.rferl.org/a/coronavirus-vs-the-church-orthodox-traditionalists-stand-behind-the-holy-spoon/30492749.html>.

[4]

<https://www.activenews.ro/stiri/Dr.-Vasile-Astarastoe-Fac-parte-din-categoria-pupatorilor-de-moaste-si-icoane.-In-noaptea-de-Inviere-voi-fi-prezent-in-Biserica-voi-saruta-icoanele-si-voi-lua-Lumina-indiferent-ce-masuri-absurde-vor-lua-decidentii-in-razboiul-cu-virusii-160449>.

[5]

https://adevarul.ro/locale/suceava/Indemnul-nesupunere-civica-unuimedic-plina-pandemie-covid-19-mergem-duminica-biserica-orice-fi-1_5e7352295163ec427108e25f/index.html.

[6]

https://secure.avaaz.org/ro/community_petitions/guvernul_romaniei_nu_ne_interziceti

_sfanta_liturghie/.

[7]

https://adevarul.ro/locale/iasi/preot-amendat-suma-uriasa-adunat-interiorul-bisericii-50-persoane-politistii-interrupt-slujba-1_5e7796d05163ec42711bac32/index.html.

[8]

https://www.stiripesurse.ro/scene-scandaloase-in-biserici-politia-a-luat-mascatii-si-s-a-dus-pestre-preoti-in-timpul-slujbelor_1441029.html.

[9]

<https://www.digifm.ro/stiri/mitropolia-clujului-dupa-ce-zeci-de-cetateni-s-au-impartasit-cu-aceeasi-lingurita-nu-i-am-obligat-sa-vina-la-biserica-63884>.

[10] <https://legeaz.net/dictionar-juridic/acte-de-comandament-cu-caracter-militar>.

Dacă cineva dorește să depună o plângere similară la curtea de apel din zona în care trăiește, poate folosi acest model, la care poate adăuga ce crede necesar.

actiune-curte-de-apel

Acțiunea se poate depune pe mailul curții de apel, costă 50 de lei taxa judiciară de timbru plătită la primăria de domiciliu și trimisă copie foto sau scanată pe mailul curții de apel. Cei ce vor să depună acțiune separată va trebui să meargă la proces. Dacă nu se pot apăra singuri, va trebui să angajeze avocat.

În cazul în care instanța nu dă câștig de cauză demersului, nu ar trebui să se plătească cheltuieli de judecată, pentru că este un proces în contencios administrativ, împotriva unei decizii administrative, nu a unei persoane, care să se simtă prejudiciată la nivel personal.